

Samarbete kring fred och klimat

Tillsammans med nätverket För fred och klimaträttvisa anordnade KviSk i Södertälje en fredsfestival första helgen i september och ett liknande arrangemang ägde samtidigt rum i Linköping.

– Det var givande att komma utanför kyrkans väggar, säger Margareta Fränne, en av initiativtagarna i Södertälje.

Där har hållits studiecirklar kring klimatet och när de kom i kontakt med nätverket för fred och klimaträttvisa kändes det naturligt att samarbeta.

– Vi kunde visa att även kyrkan är engagerad i de här frågorna. Många har ingen aning om att tron kan rendera i ett sådant engagemang, säger Margareta Fränne.

Själva fredsfestivalen bjöd på ett va-

riert program i centrala Södertälje. Musikframträdanden varvades med tal av bland annat skådespelaren Marika Lagercrantz. Dessutom anordnades en utfrågning med lokala partiföreträdare.

På kvällen hölls en fredskonsert i Oktoberteatern där musik och tal fortsatte avlösa varandra, och allt avslutades med allsång.

– Det blev nästan ett slags frikyrkomöte och en glad och positiv kväll, säger Elisabeth Klintonberg.

I Linköping var KviSk medarrangör vid klimatmanifestationen Enade för klimatet tillsammans med bland annat Naturskyddsföreningen, Fridays

for Future och Rebellmammorna.

Inom båda stiftsgrupperna kommer KviSk att fortsätta samarbeta med andra organisationer i klimat- och fredsarbete på sina orter.

– Vi måste få ut budskapet att kyrkan bryr sig om jorden, säger Katarina Losjö, KviSk i Linköping.

Karin Bernspång

Många från KviSk deltog i den stora klimatmanifestationen i Stockholm som samlade över 280 organisationer.

50 000 i demonstration för klimatet

Inger Boman var en av de tusentals deltagarna i klimatmanifestationen i Stockholm den 22 och 23 september.

JAG VAR DÄR "... hur underbart var det, hur underbart var inte det." (Laleh)

Enade för klimatet gick jag tillsammans med 50 000 andra i tåget som sträckte sig genom centrala Stockholm, från Dalgatan vid Vasaparken till Gustav Adolfs torg. När de första i tåget nådde målet så hade vi som stod längre bak ännu inte börjat gå - så långt var det.

Solen sken, glada människor i alla

åldrar, både rollatorer och barnvagnar trängdes med skyltar och plakat men inga partipolitiska budskap.

Vi gick ENADE FÖR KLIMATET, med musikanter som peppade vid sidorna och från balkonger. Stämningen var hög. Flera kvinnor hade cyklat ända från Kiruna och andra platser för att delta.

På Sergels torg, dagen innan marschen, lyssnade vi till appeller och musikuppträdanden. När Helen Sjöholm sjöng "Det är nu som livet är mitt" då blev det knäpptyst på hela Plattan. Mäktigt!

I klimatmarschen deltog över 280 organisationer, däribland Rebellmammorna (som jag gick med) som var arrangörer tillsammans med Rebellpapporna,

Naturskyddsföreningen och Researchers Desk. Även många kristna organisationer slöt upp. Det var en mäktig manifestation från alla oss som vill ha en verklig klimatpolitik som gör skillnad inte bara skrapar på ytan. En politik som tar hänsyn till att vi bara har en jord och måste lära oss leva med dess begränsningar.

Det blev trots den stora uppslutningen ganska lite mediarapportering tyvärr. En ängslighet över att ta ställning brer ut sig i vårt land. Men JAG VAR DÄR och den vissheten bär jag med mig. Och känslan av att jag stått upp för mig själv och livet på vår älskade jord!

Inger Boman, Umeå

Ger nya perspektiv på svårsmälta bibeltexter

Nästa uppslag

Hon brottas med Bibelns svåra texter

Det finns texter i Bibeln som sällan uppmärksammas. Berättelser om kvinnor i utsatthet där Gud lyser med sin frånvaro. Prästen, författaren och forskaren Anne Sörman har borrar djupare i fem av bibeltexterna och hittat nya perspektiv på kvinnornas historier.

Forskning

Anne Sörman arbetar deltid som präst i Botkyrka församling i Stockholm. Hennes senaste bok "När vi gick ner från berget" (Verbum) handlar om hur församlingen utvecklat sitt arbetssätt, och kommit fram till att de som kyrka ska verka där människor finns.

– Som en del av civilsamhället har vi en viktig uppgift att samla människor och låta dem komma till tals. Det handlar ytterst om att bevara vår demokrati och motverka att samhället bryts ner, säger hon.

Samma engagemang som Anne Sörman har som präst märks i hennes forskning. 2022 lade hon fram sin avhandling **Mellan vinge och kropp** (Ellerströms förlag) där hon låter fem kvinnor ur Gamla testamentet få komma till tals. Eller i alla fall synliggöras.

Med en feministteologisk blick har Anne Sörman försökt se berättelserna i nytt perspektiv. Det handlar om tjänstekvinnan Hagar och hennes gudsmöte, om Siseras förtvivlade

mor. Det handlar om den sörjande Rispa som vägrar lämna platsen där hennes barn dött, om Judit som i ett landskap av män utför ett mord och om den namnlösa kvinnan från Betlehem som dör efter en våldsam gruppvåldtäkt.

– De här texterna finns inte med i någon kanon, däremot anses de texter som säger något viktigt om Gud som väsentliga. De här berättelserna skulle kunna ha tagits bort men av någon anledning finns de med i Bibeln och med min ingång är de absolut väsentliga. Jag försöker se dem som vittnesmål.

Här talas om gruppvåldtäkter och om hur kvinnor och barn utsätts och offras i krig. Här vittnas om sexuella övergrepp som en krigshandling långt innan vi blivit medvetna om att det förekommer i dag.

– Bibelns berättelser om hur kvinnor lider går inte att avfärda som hemska och något som hände i en annan tid. Det är mönster som vi även kan iaktta i dag, och att de finns med i Bibeln är resurser för att vi ska förstå människan, säger Anne Sörman.

Under arbetet med avhandlingen förlorade Anne sin man och omgivningen försökte trösta och få henne att gå vidare och inte ägna sig åt så tunga texter.

– Men jag blev mer tröstad av att hänga med Rista som uttryckte sorg och förtvivlan än texter om givmildhet och tröst.

Anne Sörman menar att det inte är

Prästen, författaren och forskaren Anne Sörman har borrar djupt i fem texter i Gamla testamentet om kvinnor utsatta för våld och övergrepp. – De är drabbande, säger hon.

Foto: Karin Bernspång

svårt att relatera till berättelser om människor i nöd som upplever att Gud är frånvarande. De flesta har varit med om att livet "skiter sig" och beroende på hur vi tolkar de svåra texterna med liknande mänskliga erfarenheter blir perspektivet helt olika.

– Beroende på vem vi står bredvid när vi tolkar texterna, makthavarna eller kvinnorna, blir texterna helt olika. I många av Bibelns berättelser uttrycks Guds vilja i männens vilja, berättelser om kvinnor kan läsas som motröster och även det bär på något gudomligt.

"Genom att dela en människas mörker och gudsövergivenhet kan det gå att så småningom känna ett hopp."

Avsikten med avhandlingen var inte att försöka hitta ett hopp, men Anne Sörman hade på känn att det fanns i brottningen med de svåra texterna. Hon menar att det är i de förtvivlade situationerna som förutsättningen finns för att kunna tala om ett hopp.

Texterna kan även fungera som en tillgång inom själavården.

– Genom att dela en människas mörker och gudsövergivenhet kan det gå att så småningom känna ett hopp.

Det svåraste för en våldsutsatt eller förtvylt människa är att bli ifrågasatt, och att inte bli trodd.

– Då är det svårt att läka, men att få höra "jag är här och förstår att det är jobbigt". Då händer något.

På samma sätt menar Anne Sörman att vi som läsare har möjlighet att vara vittnen till det som hänt kvinnorna i Bibelns berättelser.

Hon avslutar sin avhandling med följande slutsats:

"Endast då våldet och maktutövningen i dessa slags texter blottläggs blir talet om att finna en själavårdande, tröstande eller hoppingivande läsart meningsfull."

Karin Bernspång

krönika

Vi behövs, vi finns, vi delar insikter

Idet här numret av Kvinnoglöd möter vi kvinnors villkor, liv och strävan i olika tider. I Anne Sörmans forskning om Bibelns berättelser om kvinnor, i boktipset om hustrur till högkyrkliga och konservativa biskopar och i reportage om Kvinnor i Svenska kyrkans arbete för fred och klimat.

Det var inte bättre förr, det är vi nog överens om. Men det går inte att avfärda Bibelns berättelser om hur kvinnor lider som något som hände i en annan tid, som Ann Sörman säger. "Det är mönster som vi även kan iaktta i dag, och att de finns med i Bibeln är resurser för att vi ska förstå människan."

Resurser för att förstå människan. Visst är det en fantastisk gåva. Genom alla tider. Så känner vi igen kvinnolivets villkor och hämtar insikter och anledningar till att inte misströsta. De som gick före oss gav inte upp. De går med oss in i framtiden. Några som inte hade möjlighet att strida har dokumenterat sina liv i brev, som i boken "Kringkurna". Också det värdefullt för oss idag.

Precis nedanför den här texten ser du ett foto från Höstglöd, det årliga mötet för stiftsgruppernas kontaktpersoner och styrelsen. Denna gång hölls det i Kyrkans hus i Sundsvall. Bilden utstrålar kvinnokraft, så mycket erfarenheter, idéer, kunskap och omtanke. För mig som blev sjuk samma vecka och inte kunde vara med ger bilden glädje och hopp.

Jag vill gärna citera styrelsekollegan Inger Lise Olsen, som inför mötet skickade denna hälsning: Kvinnor i Svenska kyrkan behövs, vi finns, vi delar insikter, hittar nya vägar, tar ansvar för det vi ser – och lever.

I tro och förtröstan
Bulle Davidsson, ordförande

Köp julkort från Betlehem

SOLIDARITET På ett enkelt sätt kan vi stödja kvinnorna vid Basma center utanför Betlehem genom att beställa deras egentillverkade julkort av handgjort återvunnet papper.

Basma Center är en kvinnoorganisation för och med kvinnor, med syfte är att underlätta vardagslivet för kvinnor på Västbanken där läget är svårt. Julkortet med kuvert kostar 40 kronor styck och kan beställas via hemsidan betlehem.myshopify.com

Silhuettkortet mäter cirka 11x17 cm, kuvert medföljer.

Äktenskapsmotion utreds

KYRKOPOLITIK Det krävs en utredning innan motionen till kyrkomötet om äktenskapssyn och gemensam ordning för vigsel kan tas. Motionen föreslår att Svenska kyrkan ska ha en enda gemensam könsneutral äktenskapssyn och att präster inte längre ska kunna säga nej till att viga par av samma kön. Trots att motionen har starkt stöd i kyrkomötet föreslår ett oenigt utskott avslag. I stället vill man att kyrkostyrelsen tillsätter en utredning "i enlighet med motionens intentioner".

– Vid samtal med jurister så har det framkommit att som motionen ser ut så kan ett beslut bli hängande i luften, att det inte blir tydligt hur beslutet ska tolkas, säger utskottets ordförande Roine Olsson (S) till Kyrkans tidning.

Karin Bernspång

Sundsvall bjöd på höstlig glöd

FÖRENINGSTRÄFF Första helgen i oktober träffades 14 representanter för KviSks olika stiftsgrupper i Sundsvall. Frågor om fred och klimat engagerade liksom arbetet för ökad jämlikhet. Även medlemstapp och hur nya medlemmar ska rekryteras stod på dagordningen innan lördagskvällen avslutades med middag och ett program om Frida Stéenhoff. Söndagens avslutades med gudstjänst.

Karin Bernspång

Årets deltagare under Höstglöd i Sundsvall.

Foto: Karin Bernspång

Kvinnors liv i en avlägsen miljö

Boken **Kringskurna** av Karin Rodhe (barnbarn till Ruth Rodhe) handlar om tre kvinnor i ett mansdominerat samhälle, som levte kringsskurna liv.

Böcker

Boken bygger på brevväxlingen mellan dessa kvinnor, mor och dotter i tre generationer, gifta med konservativa biskopar, högkyrkliga motståndare mot liberalismen, väckelserörelsen och arbetarrörelsen.

Kvinnorörelsen tog de inte på allvar, vare sig för att motarbeta eller stödja. Edvard Rodhe var dock för tanken på kvinnliga präster.

De tre kvinnorna är Ulla Bring (1815-1901), gift med professor Ebbe Gustaf Bring, biskop i Linköping, dottern Frida Billing (1845-1918), gift med

överhovpredikant Gottfrid Billing, biskop i Västerås och Lund samt dotterdottern Ruth Rodhe (1876-1951), gift med professor Edvard Rodhe, biskop i Lund.

De tre kvinnorna förestod stora hushåll, födde många barn och förlorade tidigt flera av dem.

Brevväxlingen visar en nära och förtrolig kontakt mellan mor och dotter. Den rör huvudsakligen husliga angelägenheter, barnuppfostran och sjukdomar men även tro och, i mindre utsträckning, tvivel.

Då och då förekommer referenser till tidens kända kyrkomän och författare, mest i form av hänvisningar till vad deras män ansåg om dessa. De delade sina mäns uppfattning om en av Gud given världsordning, där kvinnan förväntades finna sin kal-

lelse i familjen som ett stöd till sin man.

I Ruths brev framkommer en något större självständighet, stundom även distans, till invanda trosföreställningar och fromhetsliv, sannolikt beroende såväl på hennes starka personlighet som på den nyare tidsandan. Hon utbildade sig till lärarinna men utövade sitt yrke endast i några få år före giftermålet.

Liksom de flesta kvinnor i deras generation var dessa tre livet igenom ekonomiskt beroende av sina män.

Boken är ett intressant tidsdokument över kvinnligt liv i en konservativ, kyrklig miljö, som nu ter sig tämligen avlägsen.

Karin Hedner

Arbetsgruppen för fred och klimat har inlett sitt arbete

UPPDRAG Klimat och Fred är viktiga fokusområden för Kvinnor i Svenska kyrkan, och allas medverkan behövs, efter möjlighet och förmåga. I detta överlevnadsuppdrag för skapelsen och människan behöver vi kontinuerligt lära mer för att öka vår medvetenhet och vår förmåga att agera.

Den nya arbetsgruppen kommer att arbeta övergripande och tillsammans med styrelsen för att stärka och inspirera föreningens arbete inom Fred och Klimat. Bakgrunden till arbetsgruppen och

uppdraget finns i föreningens genomförda projekt (2022-2025) Fred på jorden - Fred med jorden. Beslut om projektet och det fortsatta arbetet har fattats av två årsmöten, styrelsen har beslutat om arbetsgruppens uppdrag.

Inom kort är det dags för arbetsgruppen att börja träffas och formulera sitt övergripande arbete för Fred och Klimat inom föreningen. Gruppen består nu av Vieno Mårtensson, Skara stift, Katarina Losjö, Linköpings stift, Birgit Söderström, Växjö stift, Eva Norström, Lunds stift, Ann-Ma-

rie Rynman, Skara stift och Marianne Staaf Gälldin, Härnösands stift.

Arbetsgruppen ska verka genom

- Kommunikation
- Samverkan
- Utbildning
- Aktiviteter

med ett tydligt fokus på jämställdhet samt kvinnors och flickors rättigheter.

Följ gruppens arbete på föreningens hemsida kvinnorisvenskakyrkan.se/fred

Marianne Staaf Gälldin

KviSk – Kvinnor i Svenska kyrkan är en partipolitiskt obunden riksorganisation, grundad 1947 som Sveriges kyrkliga kvinnoråd. Vi finns över hela landet. Vi välkomnar kvinnor engagerade i kyrkan eller andligt sökande. Vi arbetar för att uttrycka kristen tro utifrån kvinnors erfarenheter, stärka kvinnors identitet och självkänsla samt främja deras insatser i kyrka och samhälle.

Kvinnoglöd nr 3/2026 Årgång 16.

Kvinnoglöd är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan, KviSk, och ges ut 4 ggr/år, finns även på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se.

Nyhetsbrevet trycks på miljövänligt papper hos Silanders Grafiska AB i Göteborg

Manusstopp för nästa nummer: 28 november 2026

Ansvarig utgivare: Bulle Davidsson.

Redaktör: Karin Bernspång

Redaktionsråd: Karin Hedner, Lunds stiftsgrupp, Inger Boman Luleå stiftsgrupp och Marianne Staaf-Gälldin, Härnösands stiftsgrupp och styrelsemedlem.

Redaktionens mejladress: karin.bernspang@gmail.com
Telefon 070-589 85 87

Gå med i KviSk!

För att bli medlem gå in på hemsidan kvinnorisvenskakyrkan.se/bli_medlem.

Betal in medlemsavgiften 100 kr till bankgiro 422-3699 eller Swish 123 691 8593.

Har du bytt adress eller mejladress?

Meddela både din stiftsgrupp och Lena Rohlén som har hand om medlemsregistret: lena@juristbyran-rohlen.se